

Terugkoppeling participatietraject

Programma Erfgoed

1 juni 2025

Opbrengst experts

Materieel erfgoed

Opbrengst experts

Immaterieel erfgoed

Ambachtsheerlijkheden
(Soelekerke)

Het eilandgevoel

Festiviteiten, rituelen en sociale praktijken

Geschiedenis van het
toerisme

DNA-boek is er al

Suikerbieten (sage)

Hoefsmeden in travaljes

Meekrap

Traditioneel vakmanschap/ambachten

Particuliere collecties

Restaurant de Schelde

Agrarische producten

Culinaire tradities

Cafés/ Horeca van het
verleden: Loods en
Wijnkelder Kortgene

Krukels met
krentenbrood

Panorama Noord-Beveland

Schilderijen

Uitvoerende kunsten

Muziek
(Harmoniekorpsen,
Peerock, Eduard Flipse)

Standbeelden
(Verdronken dorpen,
Johnnis de Rijke, Houen
Jongens)

Verhalen WO II

Noord-Bevelands volkslied

Spoken, vertellen en zingen

Verhalen verzamelen en ontsluiten
(vb. Bakermat), project *'Verhalen in het land'*

Opbrengst experts

Kansen | Mogelijke rol gemeente |
Bedreigingen

Kansen

- Erfgoedplatform (gemeentelijk of bovengemeentelijk?)
- Bordjes met informatie over landschappen. Landschappen beleefbaar maken.
- Informatiebordjes (bestaande vernieuwen) + verbinding daartussen (bijv. via QR-codes, Colijnsplaat heeft dat al)
- Beleving door innovatie: QR-codes, website (voorbeeld Goes).
- Dorpen verbinden via thema's
- (fiets)routes/kaarten (parelroutes zijn er al)
- Vertelarchief (verhalen verzamelen via kinderen basisscholen, maatschappelijke stages)
- Kennis over geschiedenis publiceren
- Middeleeuwse geschiedenis in beeld brengen in openbare ruimte
- Vanuit Geopark waterstaatkundig erfgoed aankaarten
- Fietsroute op beeld voor hometrainer/medische behandelingen nierdialyse

Bedreigingen

- Stichting Verhalen in het Land is er niet meer
- Gidsen zijn verdwenen, is lastig op NB
- Nog te veel onbekend over landschap
- Er is geen jaarrond toerisme bij gebrek aan overdekte voorzieningen

Mogelijke rol gemeente

- Faciliteren toekomstbestendigheid boerderijen (of ander erfgoed) (herbestemmen + voortzetten huidige bestemming). BSZ wil helpen.
- Samenwerken met historische verenigingen (en onderling) (platform) Erfgoedplatform is gewenst: 1x per jaar met een thema
- Erfgoed nog meer laten meewegen bij planvorming (ook landschap en polders)
- Stimuleren melden archeologische vondsten en informeren over regels
- Nieuwe inwoners en toeristen informeren over erfgoed
- Inzetten op behoud Zeelandbrug
- Open Monumentendag weer oppakken
- Gemeentelijke monumentenlijst (wel capaciteit nodig. Inhuur? Samenwerken met HK)
 - Tempel Colijnsplaat
 - Travajjes
 - Standbeelden en voorwerpen
 - Ook groen/landschappelijk erfgoed/elementen beschermen
 - Ook dijknollen, havens en inlagen
 - Pastorie Kats
 - Coupures

Opbrengst

Monumenteigenaren
en- gebruikers | overzicht opbrengst

Overige opmerkingen

- Wanneer is er sprake van restauratie en wanneer van onderhoud?
- Welke erkende bedrijven zijn er (in Zeeland)?
- Waarop zijn de waarden van een monument gebaseerd?
Bijvoorbeeld interieurs. Instrument hiervoor is bouwhistorisch onderzoek.
- Mogelijkheid: Aankoopinspectie door monumentenwacht.

Wat doet de gemeente goed voor eigenaren van rijksmonumenten?

- Advisering individuele monumenteneigenaren
- Doorloop vergunningprocedures
- Bereikbaarheid ambtenaren en bestuurder
- Kerkenvisie en vervolgaanpak

Welke bedreigingen zijn er voor rijksmonumenten

- Kopers van rijksmonumenten worden niet goed geïnformeerd over verplichtingen en mogelijkheden *(via notarissen, makelaars of gemeente?)*
- Hoge kosten onderzoeken
- Toekomstbestendigheid kwetsbare monumenten
- Bodemdaling (bijv. Voorstraat Colijnsplaat)
- Gebrek aan voldoende financiële middelen en subsidieregelingen vullen dat onvoldoende aan.

Wat kan de gemeente verbeteren voor eigenaren van rijksmonumenten?

- Proactief contact opnemen met monumenteigenaren
- Invulling loketfunctie (groepsgewijs en individueel): contactpersoon
- Periodiek (1x per jaar, op een locatie) overleg met monumenteigenaren
- Informatievoorziening monumenteigenaren (bijv. wat hoort bij een monument?) (bijv. brochure/menukaart eigenaren/kopers rijksmonumenten)
- Toezicht en handhaving
- Letten op omgevingen van monumenten (waaronder ook niet-monumenten in het beschermde dorpsgezicht)

Wat mist u m.b.t. de rijksmonumenten?

- Informatie via notarissen of makelaars bij aankoop van een rijksmonument
- Open Monumentendag
- Aanwijzing gemeentelijke monumenten
- Beleid zonnepanelen monumenten en beschermd dorpsgezicht.

Opbrengst publiek

Materieel erfgoed | Deel 1

Opbrengst publiek

Materieel erfgoed | Deel 2

Opbrengst publiek

Immaterieel erfgoed

Herinneren: WOII, Anne Frankboom,
verhalen verzet

Schutterij Kats

**Festiviteiten, rituelen en
sociale praktijken**

Het luiden van
kerkklokken

Klederdrachten

Eiland- en dorpsdenken

Standbeelden
Johannis de Rijke

Uitvoerende kunsten

Muziek, Apollo al 135 jaar,
EMM Kortgene 145 jaar

Krukels met krentenbrood

Culinaire tradities

Mossels

Oesters

Geschiedenis van de
landbouw

Meekrapteelt, verdwenen
meestoven

**Traditioneel
vakmanschap/ ambachten**

Vlasteelt

Oude ambachten:
molenaarsambacht

Visserij

Bietenteelt (andere klei)

Mosterdzaad

Elk dorp eigen verhalen

Elk dorp een
eigen dialect

**Spreeken, vertellen
en zingen**

Boeken

Oude verhalen:

- vroedvrouw
- koewachter
- Houen Jongens
- Verhaal familie Vader in Wissenkerke, bouwden halve dorp
- Rol Prins v. Oranje bij inpoldering
- 1815 Franse toepen verjaagd door bevolking
- WOII: kerk Colijnsplaat, verzet Irenebrigade

Noord-Bevelands
volkslied

Opbrengst publiek

Kansen | Mogelijke rol gemeente |
Bedreigingen

Kansen

- Rondleidingen door gidsen en hun kennis/verhalen benutten.
- Verhaal Nehalennia beter vertellen
- Dorpen verbinden door verhalen. Erfgoedlijnen gebruiken?
- Bijeenkomst alle dorpen over een thema i.p.v. per dorp
- Toerisme betrekken
- Educatie: verhalen op scholen
- Info op bordjes: Waar zijn ze? Nu geen link ertussen. Verbinding aanbrengen tussen verhalen en dorpen. QR-codes?
- Routes: per dorp een ommetje
- Relatie verhalen en dorpen
- Infopunt en tentoonstelling in oude pastorie of museum
- Infocentrum TenneT Veerse Dam
- Evenementen
- Verhalen (van ouderen en kinderen) vastleggen en ontsluiten.
- Onbeschermde erfgoed beschermen (gem. monumentenlijst):
 - Houtzaagwerf Kortgene
 - Opjaagstation Kortgene
 - Kerkjes
 - Landschapselementen zoals muraltmuren
 - Oesterput
 - Standbeelden
 - Kranen Kats
 - Div. watererfgoed: waterkelders, pompstation
 - Kaaidijkje Geersdijk

Bedreigingen

- Oude verhalen dreigen te verdwijnen
- Dialect sterft uit
- Ambachten verdwijnen
- Landschap en open kust bedreigd door ruimtevrage
- Waterkwaliteit Veerse Meer bedreigd
- Water en natuur bedreigd door droogte
- Eiland te versnipperd voor musea of routes

Mogelijke rol gemeente

- Coördineren en stimuleren
- Infrastructuur creëren voor verenigingen en dorpsraden (platform)
- Aansturen vrijwilligers
- Financiën (subsidies)
- Betrokkenheid creëren (ambassadeurs bij bevolking creëren)
- Opdrachtgeverschap verkennen aanwijzen erfgoed.
- Open Monumentendag
- Website erfgoed